

спосіб, «інтерактивні технології та методи сприяють інтенсифікації й оптимізації навчального процесу» [5, с. 37].

Таким чином, інтерактивні технології навчання на уроках музичного мистецтва дозволяють вирішувати такі педагогічні завдання, як активне включення кожного учня в процес засвоєння навчального матеріалу і активізація творчості школярів. Освоєння музичного мистецтва засобами інтерактивних технологій слугує виявленню рівня творчості учнів, розвитку інтелекту та його складових.

Список використаних джерел:

1. Василевська-Скупа Л.П., Кравцова Н.Є., Швець І.Б. Міждисциплінарна інтеграція як важливий чинник професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. 2023. Вип. 29, С. 50-57. DOI: <https://sj.udp.edu.ua/index.php/tmae/issue/view/63/30>
2. Демчук М. Нетрадиційні форми навчання. *Рідна школа*. 2005. №9. С.65-67.
3. Новікова В. Г. Впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках музичного мистецтва. *Інноваційні практики наукової освіти* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 8–11 грудня 2021 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. 570 с.
4. Пилипчук Є. Використання інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва. Режим доступу: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_myst/nauk_diyal/zbirnyk_muz_2019.pdf#page=38
5. Сідорова І.С., Коберська Я.М. Значення інтерактивних технологій у музично-естетичному вихованні школярів. *Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті*: теорія, досвід, проблеми збірник наукових праць / Т.П. Зузяк (голова) та [ін.]. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. Вип. 1. С. 32-37.
6. Фісун О. В. Реалізація ідей фасилітації в діяльності вчителя. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальній школі*. 2009 № 2. С. 385–391.

ВИВЧЕННЯ ФОЛЬКЛОРУ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Ставнійчук М.А., здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»,
науковий керівник: **Омельченко А.І.**, кандидатка педагогічних наук,
доцентка

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

У сучасному світі, коли традиції зникають і швидкість життя зростає, стає важливим процес музично-естетичного виховання учнів початкової школи. Вивчення фольклору на уроках мистецтва учнів початкової школи полягає в необхідності виявлення ефективних методик та підходів до використання фольклору у навчальному процесі початкової школи з метою формування ціннісних орієнтацій учнів, розвитку їх творчих здібностей та загального культурного розвитку. У цьому контексті важливим є український фольклор, який супроводжує дитину з самого початку її життя, що є невичерпним джерелом розвитку мовлення, збагачення образними виразами та формування моральних та етичних цінностей. Фольклор відображає життя народу, його історію, мову та мудрість. Саме тому надзвичайно актуальним є питання використання українського фольклору під час музичного виховання школярів.

Значення фольклору у вихованні особистості розглядали Г. Сковорода та Т. Шевченко, І. Франко та Леся Українка, Б. Грінченко та М. Драгоманов. Багато досліджень, присвячених фольклорним надбанням в освітньому процесі, належить О. Духновичу, М. Леонтовичу, М. Лисенку, М. Вербицькому, М. Максимовичу, П. Сокальському, С. Русовій. Питанням виховання духовного потенціалу та використання фольклору присвячені праці багатьох сучасників, серед яких А. Авдієвський, О. Дей, С. Мишанич, М. Стельмахович, М. Дмитренко, А. Іваницький, О. Олексюк, А. Сторожук.

Фольклор є невід'ємною частиною культури і традицій народу, а тому вивчення його дозволяє дітям краще зрозуміти своє коріння, традиції та цінності. Через пісні, казки, народні обряди та інші форми фольклору учні можуть розвивати творчі здібності, почуття естетики, а також виховувати повагу до української історії та культури. Фольклор як категорійне явище має свої, тільки йому притаманні особливості. Найхарактернішою з них є усна форма творення й побутування. Узагальнені форми життя, виховання, навчання, спостережливості втілювались у рідному слові, закріплювались, передавались із вуст у вуста, шліфувались, набували значимості «народних перлин», які одне покоління передавало іншому як найдорожчу спадщину [5; с.2]. За словами А. Іваницького, музичний фольклор – це ланка, яка поєднує далеке минуле людства із сучасністю [3]. Музичний фольклор не тільки формує музичні здібності дитини, а й впливає на розумовий розвиток – підвищує інтелект.

Дієвим засобом у формуванні національно-патріотичних почуттів є вивчення української народної пісні, де відображаються найкращі моральні якості людини: честь, свідомість, людська гідність, пошана до інших людей, а також високі людські чесноти: оптимізм, мужність та засуджується усе негативне. Вони втілюють у собі дух української національної ідентичності та віддзеркалюють різноманітні аспекти українського життя. Кожна пісня є як окремим шедевром, так і частиною великого мистецтва української народної культури, яка живе й дихає в серцях українців усього світу. Найрізноманітніші за своїми жанрами народні пісні бувають трудові, обрядові, календарні (колядки, щедрівки, веснянки, русальні, купальські, обжинкові), колискові, весільні, історичні, баладні, коломийки та інші.

Вивчення українських народних пісень в початковій школі відбувається впродовж всього періоду навчання під час слухання музики або у вокально –хоровій роботі. Згідно програми навчального предмету інваріантної складової Типових навчальних планів початкової школи і відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти в освітній галузі “Мистецтво” в початкових приділяється увага вивченню національного фольклору. Так, в 1 класі на уроці мистецтва в темі уроку «Народна творчість» вивчається українська народна пісня «Вийди, вийди, сонечко»; а 2 класі в темі уроку «Основні поняття: народна пісня, календарно-обрядові пісні, жниварські пісні» – українська народна пісня «Два півники»; в третьому класі в темі уроку «Козацькому роду нема переводу» – «Їхав козак за Дунай»; 4 клас, тема уроку «Новорічний калейдоскоп»- «Го-го-го коза». За жанром ці пісні календарно-обрядові, історичні, пісні – ігри. Учням також подобається співати українські пісні, які поширюються в засобах масової інформації. Прикладом може бути українська народна пісня «Ой у лузі червона калина». Діти із зацікавленням слухають і співають українські народні пісні, тому, на нашу думку, в програмі з предмету «Мистецтво» 1-4 класи не вистачає українських народних пісень.

Отже, можна зробити висновок, що залучення українського музичного фольклору в навчальний процес початкової школи є важливим і ефективним методом збереження та популяризації культурної спадщини України.

Список використаних джерел:

1. Войтович В. М. Коляда : дитячі щедрівки, колядки та засівалки. Рівне, 2007. 224 с.
2. Гордійчук М. М. Українська народна музика. Фольклор і фольклористика. Київ : Музична Україна, 1989. С. 5–48.
3. Малахова А.В. Український фольклор. Вплив на музичне виховання. Київ : Музична Україна, 1998. 123 с.
4. Матяш І. Думи як особливий жанр фольклору. Автентична Україна. Url: <https://authenticukraine.com.ua/blog/dumi-ak-osoblivij-zanr-folkoru> (дата звернення 10.11.2024)
5. Морозова С.Н. Основні напрямлення і прийоми розвитку дитячої творчості в педагогічній діяльності Яворського Б.Л. і його університети. З історії музичного виховання. К.: Просвітництво, 1990. 209 с.
6. Родинно-обрядові пісні. Весілля. Відділ мистецтв. ХОУНБ ім. Олеса Гончара. <https://art.lib.kherson.ua/rodinno-obryadovipisnivesillya.ht> (дата звернення 10.11.2024).
7. Шерedyкo І. Г. Використання українського музичного фольклору в організації системи знань з учнями початкової школи як спосіб формування ціннісного ставлення до Батьківщини. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Київ. 2020. С. 279 – 289.

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стребкова Д.В., концертмейстер

Науменко І.В., концертмейстер

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

Сучасне освітнє середовище потребує інтегративного підходу у підготовці фахівців до майбутньої професійної діяльності, у тому числі здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей. «На тлі посилення уваги до оновлення змісту і покращення якості мистецько-освітніх процесів виховується нове покоління здобувачів вищої освіти, які у майбутньому стануть хранителями традицій і трансляторами українського мистецтва» [2, с.161]. Адже, «важливе місце у розвитку культурної складової